

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

นางโสภิตา ประรามภ์
ผู้ฝึกประสบการณ์นิเทศการศึกษา

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกประสบการณ์นิเทศการศึกษา
ก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีโดยได้รับคำแนะนำ ช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก คณะศึกษานิเทศก์ที่เลี้ยง คณะบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ทุกท่านที่ได้ให้ข้อคิดอันเป็นประโยชน์ยิ่งในด้านกระบวนการ การศึกษาค้นคว้าอิสระ จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ ครูจากโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนประชารัฐ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

คุณค่าอันเกิดจากรายงานฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณบิดา มารดา และบูรพาจารย์ด้วยความรักและเคารพยิ่ง

นางโสภิตา ปรารมภ์

ผู้ฝึกประสบการณ์นิเทศการศึกษา

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ผู้รายงาน : นางโสภิตา ปราบรมภ์
ผู้ฝึกประสบการณ์นิเทศการศึกษา

ปีที่ศึกษา : 2561

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ ครู จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น ด้วยวิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง โดยใช้สูตร $PNI_{Modified} = (I-D)/D$ เมื่อ I = สภาพที่คาดหวัง; D = สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน แล้วจัดลำดับความต้องการจำเป็นตามค่า $PNI_{Modified}$ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ผลการศึกษาพบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 รวมทุกด้าน พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.28 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเข้าร่วมเครือข่าย มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ ด้านการพัฒนาตนเอง ตามลำดับ

สารบัญ

บทที่		หน้า
	บทคัดย่อ.....	ก
	กิตติกรรมประกาศ.....	ข
	สารบัญ.....	ค
	สารบัญตาราง.....	ง
1	บทนำ.....	1
2	ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	3
3	วิธีดำเนินการศึกษา.....	6
4	ผลการศึกษา.....	8
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	14
	เอกสารอ้างอิง.....	16
	ภาคผนวก.....	17

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 รวมทุกด้าน	8
2	ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการพัฒนาตนเอง	9
3	ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้	10
4	ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	11
5	ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	12
6	ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการเข้าร่วมเครือข่าย	13

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัจจุบันโลกอยู่ในยุคของศตวรรษที่ 21 มีการนำเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์ในการสร้างความรู้และนวัตกรรม จึงมีความตื่นตัวในการเสริมสร้างทักษะที่เชื่อมโยงกับเทคโนโลยีให้ได้อย่างเพียงพอในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะการสร้างทักษะเพื่อการเรียนรู้ให้เกิดกับผู้เรียน เพราะเชื่อว่าเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีพในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงปัจจุบัน อย่างไรก็ตามการที่ผู้เรียนจะมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต้องมาจากการได้รับการอบรมสั่งสอนจากครู เนื่องจากครูเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดองค์ความรู้และเอื้ออำนวยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบศักยภาพที่แท้จริง ตลอดจนฝึกฝนทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ครูจึงเปรียบเสมือน “ผู้สร้าง” ที่มีบทบาทอย่างมากต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมต่อการดำเนินชีวิตในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถเชิงวิชาชีพ มีความรู้ในวิชาการ รู้เท่าทันโลกที่ก้าวไปข้างหน้าและทันต่อความเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้ง ครูต้องศึกษาและค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมให้ตนเองอยู่เสมอเพื่อให้มีทักษะที่เพียงพอและมีความพร้อมในการประยุกต์ใช้ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ICT ย่อมาจาก Information and Communication Technology แปลว่า เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับข่าวสารข้อมูลและการสื่อสาร นับตั้งแต่การสร้าง การนำมาวิเคราะห์หรือประมวลผล การรับและส่งข้อมูล การจัดเก็บและการนำไปใช้งานใหม่ เทคโนโลยีเหล่านี้มักจะหมายถึง คอมพิวเตอร์ ซึ่งประกอบด้วยส่วนอุปกรณ์ (hardware) ส่วนคำสั่ง (software) และส่วนข้อมูล (data) และระบบการสื่อสารต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์ ระบบสื่อสารข้อมูล ดาวเทียมหรือเครื่องมือสื่อสารใด ๆ ทั้งมีสายและไร้สาย

ประเทศไทยมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการเรียนการสอนดังปรากฏอย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับปรับปรุง 2545) หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาสังคมไทยไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญา เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจะช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของเด็กไทยในศตวรรษที่ 21 เพื่อช่วยเปลี่ยนสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสามารถนำมาประยุกต์ใช้สำหรับจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ เช่น การสื่อสารองค์ความรู้ เนื้อหาสาระวิชาการ บทความ วีดิโอ รูปภาพและ เสียง ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไปยังนักเรียน ซึ่งนับว่าเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญ ของการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนทำให้โลกแห่งการเรียนรู้ของนักเรียนกว้างมากขึ้นไม่จำกัดอยู่เฉพาะในชั้นเรียน Goldfarb et al. (2011: 3) ได้กล่าวถึงข้อดีของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนรู้อาเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้ทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งพบว่านักเรียน เห็นคุณค่าและมีความสุขในการเรียนด้วยห้องเรียนออนไลน์และทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น อีกทั้งการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาสามารถแก้ปัญหาในชั้นเรียน

ด้านต่างๆ เช่น การไม่เข้าใจ เนื้อหาที่เรียนในชั้นเรียน การคิดวิเคราะห์ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และ การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ดังนั้น การพัฒนาการเรียนการสอนของครู โดยการใช้สื่อ ICT จึงเป็นสิ่งสำคัญ ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงสนใจประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เพื่อประเมินว่าสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของครู อันเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับครูมีความสามารถเพียงพอในการใช้ประโยชน์จากสื่อ ICT ในการพัฒนาตนเองและการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ขอบเขตของการศึกษา

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครู จำนวน 30 คน จากโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนประชารัฐ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นิยามศัพท์เฉพาะ ไว้ดังนี้

สื่อ ICT ย่อมาจาก Information and Communication Technology แปลว่า เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับข่าวสารข้อมูลและการสื่อสาร นับตั้งแต่การสร้าง การนำมาวิเคราะห์หรือประมวลผล การรับและส่งข้อมูล การจัดเก็บและการนำไปใช้งานใหม่ เทคโนโลยีเหล่านี้มักจะหมายถึง คอมพิวเตอร์ ซึ่งประกอบด้วยส่วนอุปกรณ์ (hardware) ส่วนคำสั่ง (software) และส่วนข้อมูล (data) และระบบการสื่อสารต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์ ระบบสื่อสารข้อมูล ดาวเทียมหรือเครื่องมือสื่อสารใด ๆ ที่มีสายและไร้สาย

ครู หมายถึง ครูผู้สอนจากโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนประชารัฐ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง และส่งเสริมการใช้สื่อ ICT ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน
2. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง และส่งเสริมการใช้สื่อ ICT ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอน

บทที่ 2

ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. การประเมินความต้องการจำเป็น
2. การใช้ ICT ในการจัดการเรียนการสอน

การประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นวิธีการที่มีความสำคัญ เนื่องจากทำให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่สำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขของกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งให้ข้อมูลที่เป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาเพื่อการวางแผนการทำงานที่เหมาะสม (ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม, 2551: 8)

ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

ความหมายของความต้องการจำเป็นตามทัศนะของนักการศึกษามีหลากหลาย ในที่นี้ผู้ศึกษารวบรวมจากที่มีผู้ให้คำนิยามไว้ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2546: 6) กล่าวว่า “การประเมินความต้องการจำเป็น” หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นและสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หากมีความขัดแย้งระหว่างความแตกต่างที่พบก็จะชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น

สุวิมล ว่องวานิช (2548: 12) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาหรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และการเปลี่ยนแปลงทางบวก

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการหาความต้องการจำเป็น เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกหรือหาวิธีแก้ไขปัญหาก็ได้ตรงสภาพหรือความต้องการที่แท้จริง

ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

Stufflebeam and other (1985: 16) ได้กล่าวถึงกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นว่า ประกอบด้วยชุดกิจกรรมที่มีความเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน ดังนี้

1. การเตรียมการที่จะทำการประเมินความต้องการจำเป็น
2. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

4. รายงานข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น 5. การนำข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการมาประยุกต์ใช้ขั้นตอนเหล่านี้ไม่จำเป็นจะต้องเกิดขึ้นเรียงลำดับตามลำดับตายตัวเนื่องจากแต่ละขั้นตอนสามารถเกิดขึ้นพร้อม ๆ กันและเนื่องจากไม่สามารถหลีกเลี่ยงลักษณะของการเกิดเวียนเป็นวัฏจักรได้

ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น ซึ่งนำมาใช้ในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรสรุปได้เป็น 3 ตอนดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2546: 18-21)

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการประเมิน (Pre-assessment) ในขั้นนี้เป็นขั้นตอนของการสำรวจ (exploration) ประกอบด้วยขั้นตอนย่อยๆ ดังนี้

1. วางแผนสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น
2. นิยามหรือกำหนดจุดประสงค์ทั่วไปสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น
3. กำหนดขอบเขตของการประเมินความต้องการจำเป็นหลักและ/หรือประเด็นที่ต้องการประเมิน
4. กำหนดรายละเอียดและข้อมูลความต้องการตามขอบเขตที่ต้องการประเมินซึ่งรวมถึงกลุ่มเป้าหมายในการประเมิน
5. ตัดสินใจกำหนดเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการใช้ประโยชน์จากข้อมูล

ผลที่ได้จากขั้นตอนนี้ คือ แผนเบื้องต้นสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็นและนำไปใช้ในขั้นที่ 2 และ 3

ขั้นที่ 2 ขั้นการประเมิน (Assessment) หลังจากการสำรวจความต้องการจำเป็นต่างๆ แล้วในขั้นนี้เป็นขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล (data gathering) ประกอบด้วยขั้นตอนย่อยๆ ดังนี้

1. สรุปลัดสินใจกำหนดเกี่ยวกับบริบท ขอบเขต และสิ่งที่เกี่ยวข้องในการประเมินความต้องการจำเป็น
2. เก็บรวบรวมข้อมูลของความต้องการ ซึ่งในขั้นตอนนี้ย่อมทำให้ทราบความต้องการของผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมาย
3. หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในเบื้องต้นระยะแรก
4. วิเคราะห์หาสาเหตุของความต้องการหรือประเด็นปัญหา
5. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด

ผลที่ได้จากขั้นตอนนี้ คือ ความต้องการจำเป็นหรือปัญหาที่ต้องการการแก้ไขตามลำดับความสำคัญในระยะแรก

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการประเมิน (Post Assessment) เมื่อได้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นแล้วในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่ง คือ การนำผลการประเมินไปใช้ (utilization) ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. จัดเรียงลำดับ (Set priority) ความสำคัญของความต้องการจำเป็น เทคนิคที่ใช้ในการจัดเรียงลำดับ เช่น การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (mean difference analysis) การวิเคราะห์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการดังนี้

ประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครู จำนวน 30 คน จากโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนประชารัฐ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

การสร้างเครื่องมือ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครู เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นข้อคำถามให้อยู่ภายใต้กรอบ แนวคิดในการศึกษาและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยลักษณะแบบสอบถามเป็น แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ และแบบสอบถามลักษณะเป็น ข้อคำถามปลายเปิด (Open-ended question) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อศึกษานิเทศก์พี่เลี้ยง เพื่อพิจารณา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ความถูกต้องของสำนวนภาษาและรับข้อเสนอแนะในการนำมาปรับปรุงแก้ไข
4. จัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยขอความร่วมมือจากครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ในการตอบแบบสอบถามเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์สภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่ควรจะเป็น โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายดังนี้
  - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง ผลการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็น ในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูอยู่ในระดับมากที่สุด
  - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง ผลการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็น ในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูอยู่ในระดับมาก
  - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง ผลการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็น ในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูอยู่ในระดับปานกลาง
  - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง ผลการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็น ในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูอยู่ในระดับน้อย
  - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง ผลการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็น ในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. การวิเคราะห์เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น ด้วยวิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง โดยใช้สูตร $PNI_{Modified} = (I-D)/D$ เมื่อ I = สภาพที่คาดหวัง; D = สภาพที่เป็นจริง ในปัจจุบัน (สุวิมล ว่องวาณิช, 2548: 279) แล้วจัดลำดับความต้องการจำเป็นตามค่า $PNI_{Modified}$ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

บทที่ 4 ผลการศึกษา

ในการประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครู
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 รวมทุกด้าน

รายการ	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล		
1. การพัฒนาตนเอง	4.04	0.48	มาก	4.91	0.25	มากที่สุด	0.22	5
2. การออกแบบการจัดการเรียนรู้	3.78	0.59	มาก	4.97	0.13	มากที่สุด	0.31	2
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.70	0.58	มาก	4.87	0.34	มากที่สุด	0.31	2
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.01	0.45	มาก	4.95	0.15	มากที่สุด	0.24	4
5. การเข้าร่วมเครือข่าย	3.53	0.37	มาก	4.73	0.44	มากที่สุด	0.34	1
รวม	3.81	0.49	มาก	4.88	0.26	มากที่สุด	0.28	-

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 รวมทุกด้าน พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.28 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการเข้าร่วมเครือข่าย มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก (0.34) รองลงมาคือ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (0.31) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (0.24) ด้านการพัฒนาตนเอง (0.22) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
ด้านการพัฒนาตนเอง

รายการ	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล		
1. การพัฒนาตนเอง								
1.1 การสืบค้นข้อมูลและใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	4.00	0.59	มาก	4.93	0.25	มากที่สุด	0.23	1
1.2 การเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการ PLC ใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	3.97	0.56	มาก	4.83	0.38	มากที่สุด	0.22	3
1.3 การจัดทำแผนพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	4.10	0.40	มาก	4.87	0.35	มากที่สุด	0.19	4
1.4 การพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองโดยใช้สื่อ ICT เพื่อการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.07	0.37	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด	0.23	1
รวม	4.04	0.48	มาก	4.91	0.25	มากที่สุด	0.22	-

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการพัฒนาตนเอง เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า การสืบค้นข้อมูลและใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองโดยใช้สื่อ ICT เพื่อการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก (0.23) รองลงมาคือ การเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการ PLC ใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (0.22) และการจัดทำแผนพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (0.19) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้

รายการ	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล		
2. การออกแบบการจัดการเรียนรู้								
2.1 วิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐาน และตัวชี้วัด และข้อมูลของผู้เรียน เพื่อ ออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมตาม ศักยภาพของผู้เรียน	4.07	0.45	มาก	5.00	0.00	มาก ที่สุด	0.23	4
2.2. ออกแบบการเรียนการสอน/ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อ ICT ในการจัดการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับ มาตรฐาน/ตัวชี้วัด/ตามที่หลักสูตร สถานศึกษากำหนดไว้	3.33	0.71	ปาน กลาง	4.93	0.25	มาก ที่สุด	0.48	1
2.3 เลือกสื่อ ICT ประกอบการ จัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์และเนื้อหาในบทเรียน	3.83	0.59	มาก	5.00	0.00	มาก ที่สุด	0.31	2
2.4 ออกแบบการวัดและประเมินผลตาม สภาพจริง ด้วยวิธีการ เครื่องมือที่หลากหลาย หลายครอบคลุมมาตรฐาน และตัวชี้วัด	3.90	0.61	มาก	4.93	0.25	มาก ที่สุด	0.26	3
รวม	3.78	0.59	มาก	4.97	0.13	มาก ที่สุด	0.31	-

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควร
จะเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า
ออกแบบการเรียนการสอน/จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อ ICT ในการจัดการเรียนรู้ได้
สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดไว้ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของ
ความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก (0.48) รองลงมาคือ เลือกสื่อ ICT ประกอบการจัดการ
เรียนการสอนได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาในบทเรียน (0.31) ออกแบบการวัดและ
ประเมินผลตามสภาพจริง ด้วยวิธีการ เครื่องมือที่หลากหลายครอบคลุมมาตรฐาน และตัวชี้วัด (0.26)
ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รายการ	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล		
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้								
3.1 จัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วม โดยการใช้สื่อ ICT ประกอบการสอน	4.07	0.45	มาก	4.83	0.38	มากที่สุด	0.19	4
3.2 จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้าอิสระ จากการใช้สื่อ ICT	4.03	0.49	มาก	4.83	0.38	มากที่สุด	0.20	3
3.3 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้สื่อ ICT ในการเรียนรู้ต่อยอด/ซ่อมเสริม/ พัฒนาศักยภาพของนักเรียนเอง	3.40	0.67	ปาน กลาง	4.87	0.35	มากที่สุด	0.43	2
3.4 มีหลักฐาน/ร่องรอย/ชิ้นงานของ นักเรียน ที่เกิดจากการใช้สื่อ ICT ในการ จัดการเรียนรู้	3.30	0.70	ปาน กลาง	4.93	0.25	มากที่สุด	0.49	1
รวม	3.70	0.58	มาก	4.87	0.34	มากที่สุด	0.31	-

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีหลักฐาน/ร่องรอย/ชิ้นงานของนักเรียน ที่เกิดจากการใช้สื่อ ICT ในการจัดการเรียนรู้ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก (0.49) รองลงมาคือ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้สื่อ ICT ในการเรียนรู้ต่อยอด/ซ่อมเสริม/พัฒนาศักยภาพของนักเรียนเอง (0.43) และจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้าอิสระ จากการใช้สื่อ ICT (0.20) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

รายการ	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล		
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้								
4.1 การวัดและประเมินผลตาม สภาพจริงด้วยวิธีการ เครื่องมือที่ หลากหลายครอบคลุมมาตรฐานและ ตัวชี้วัด หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.90	0.61	มาก	5.00	0.00	มาก ที่สุด	0.28	1
4.2 การนำผลการวัดและประเมินมา วิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล	4.03	0.41	มาก	5.00	0.00	มาก ที่สุด	0.24	2
4.3 การจัดทำแผนและสอนซ่อม เสริมนักเรียนโดยใช้สื่อ ICT	4.07	0.37	มาก	4.87	0.35	มาก ที่สุด	0.20	4
4.4 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศการ วัดและประเมินผลนักเรียนเป็น รายบุคคลตามแบบฟอร์ม ปพ.ต่างๆ อย่างเป็นปัจจุบัน	4.03	0.41	มาก	4.93	0.25	มาก ที่สุด	0.22	3
รวม	4.01	0.45	มาก	4.95	0.15	มาก ที่สุด	0.24	-

จากตารางที่ 5 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการ เครื่องมือที่หลากหลายครอบคลุมมาตรฐานและตัวชี้วัด หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก (0.28) รองลงมาคือ การนำผลการวัดและประเมินมาวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล (0.24) และการจัดทำข้อมูลสารสนเทศการวัดและประเมินผลนักเรียนเป็นรายบุคคลตามแบบฟอร์ม ปพ.ต่างๆ อย่างเป็นปัจจุบัน (0.22) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
ด้านการเข้าร่วมเครือข่าย

รายการ	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล		
5. การเข้าร่วมเครือข่าย								
5.1 ใช้ Social Media ในการเข้าร่วม เครือข่ายชุมชนการเรียนรู้ครูมืออาชีพ	3.90	0.31	มาก	4.87	0.35	มาก ที่สุด	0.25	3
5.2 สร้างเนื้อหาความรู้ เผยแพร่และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเครือข่ายชุมชน การเรียนรู้ครูมืออาชีพ	3.20	0.48	ปาน กลาง	4.60	0.50	มาก ที่สุด	0.44	2
5.3 การใช้ YouTube Channel/Teacher Channel/ School Channel เป็นช่องทางเพื่อการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	3.87	0.35	มาก	4.70	0.47	มาก ที่สุด	0.21	4
5.4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่าน กระบวนการ PLC และทำงานแบบร่วมมือ (Collaboration) ผ่าน Cloud Computing	3.13	0.35	ปาน กลาง	4.73	0.45	มาก ที่สุด	0.51	1
รวม	3.53	0.37	มาก	4.73	0.44	มาก ที่สุด	0.34	-

จากตารางที่ 6 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการเข้าร่วมเครือข่าย เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการ PLC และทำงานแบบร่วมมือ (Collaboration) ผ่าน Cloud Computing มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก (0.51) รองลงมาคือ สร้างเนื้อหาความรู้ เผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้ครูมืออาชีพ (0.44) และใช้ Social Media ในการเข้าร่วมเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้ครูมืออาชีพ (0.25) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผล

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 รวมทุกด้าน พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.28 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเข้าร่วมเครือข่าย มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ ด้านการพัฒนาตนเอง ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดในแต่ละด้าน สรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาตนเอง

การสืบค้นข้อมูลและใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองโดยใช้สื่อ ICT เพื่อการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้

ออกแบบการเรียนการสอน/จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อ ICT ในการจัดการเรียนรู้ ได้สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดไว้

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

มีหลักฐาน/ร่องรอย/ชิ้นงานของนักเรียน ที่เกิดจากการใช้สื่อ ICT ในการจัดการเรียนรู้

4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการ เครื่องมือที่หลากหลายครอบคลุมมาตรฐานและตัวชี้วัด หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5. ด้านการเข้าร่วมเครือข่าย

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการ PLC และทำงานแบบร่วมมือ (Collaboration) ผ่าน Cloud Computing

อภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงความสำคัญของความต้องการจำเป็นในสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ในด้านต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาตนเอง การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้และการเข้าร่วมเครือข่าย ผู้ศึกษาจึงได้นำประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายดังนี้

การนำเอาเทคโนโลยี เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพทางการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และในสภาพปัจจุบันการเรียนการสอนก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงสิ่งนี้ได้ ครูจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของตนเอง ต้องยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

จึงต้องเรียนรู้เทคโนโลยีต่าง ๆ แล้ววิเคราะห์ความเป็นไปได้ ใ้ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน ที่มีความพร้อมในระดับหนึ่ง ครูควรต้องพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม และยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อนำพาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ ดำรงตนอยู่ได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูใช้สื่อ ICT ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดมากขึ้น
2. สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสฝึกอบรมและศึกษาดูงานด้าน ICT และการผลิตสื่อการสอน ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน เพื่อนำความรู้และความสามารถมาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมความสามารถของนักเรียนให้ได้ในระดับที่คาดหวัง
3. ส่งเสริมให้ครูมีความมั่นใจในการใช้ ICT เพื่อนำมาประยุกต์กับการจัดการเรียนการสอน และกล้าใช้ ICT มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
2. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนการสอน

การนำไปพัฒนางาน/การเชื่อมโยงประยุกต์ใช้

1. เป็นแนวทางสำหรับการวางแผนการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะด้าน ICT ของครูต่อไป
2. ครูมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). **เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน
จำกัด อรุณการพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2546). **เทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น**. นนทบุรี : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- Goldfarb, A., Pregibon, N., Shrem, J., and Zyko, E. (2011). **Informational Belief on
Social Networking in Education**. New York : Comprehensive center.
- Stufflebeam, D. L., McCormick, C. H., Brinkerhoff, R. O., and Nelson, C. O. (1985).
Conducting educational needs assessment. Norwell, MA : Wolters Kluwer.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง

แบบประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

3. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาข้อมูลจากครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริง และโปรดตอบให้ครบทุกข้อ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และเป็นประโยชน์ในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูต่อไป

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางโสภิตา ปรรามภ์

ผู้ฝึกประสบการณ์นิเทศการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

